

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av Högstadium
Centrum anpassad grundskola
i Falköpings kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Högstadium Centrum anpassad grundskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom Falköpings kommun varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Högstadium Centrum anpassad grundskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och organisera arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla eleverna.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla undervisningen så att syftet med undervisning blir tydligt för alla elever.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledaren ta fram en tydlig planering för hur eleverna ska få praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att alla lärare använder de fortlöpande bedömningarna av elevernas kunskaper som underlag för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt arbete med att följa upp och göra självständiga bedömningar av den anpassade skolans verksamhet, så att huvudmannen har ett tydligt underlag för beslut om vilka insatser huvudmannen behöver göra och vilket stöd som skolenheten och rektorn behöver.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 december 2025 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till

Skolinspektionen Box 2320 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:8213) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2, 5, 6, 8, 13 §§ skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, resurspersonal och elevhälsan samt av inkommen dokumentation.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn skaffar sig en bred bild av verksamheten och gör bedömning av undervisningens kvalitet och genomför vissa förbättringsåtgärder. Rektorn följer löpande upp skolenhetens olika resultat, undervisningens genomförande och förutsättningar samt elevernas progression. Rektorn genomför regelbundna möten med personalen i syfte att följa upp elevernas progression, kunskapsutveckling och behov. Vid mötena följer rektorn också upp vilka förutsättningar som finns för undervisningen och sätter dessa i relation till olika resultat. Rektorn inhämtar även regelbundet information om undervisningens genomförande från elevhälsan och personal. Utifrån insamlade underlag gör rektorn en analys och bedömer kvaliteten i verksamheten och lyfter fram både framgångsfaktorer och utvecklingsområden i undervisningen. Bland annat har rektorn identifierat att det varierar i vilken utsträckning eleverna får förutsättningar att genom stödstrukturer ta del av undervisningen i de olika undervisningsgrupperna, vilket kan påverka elevernas kunskapsutveckling negativt. Utifrån bedömningarna genomför rektorn vissa förbättringsåtgärder och fördelar resurser som delvis möter verksamhetens behov. Under läsåret har insatser gjorts för att stärka personalens kompetens kring förhållningssätt till elevgruppen samt för att utveckla undervisningen i matematik.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet i begränsad omfattning med syftet att lärmiljön ska vara tillgänglig för alla elever. Visserligen har rektorn god kunskap om hur lärmiljön behöver anpassas fysiskt, pedagogiskt och socialt för att möta elevernas behov, men det insamlade underlaget används inte för att göra nödvändiga anpassningar. Trots att rektorn har kännedom om att pedagogiska stödstrukturer inte används i all undervisning har inte några tydliga åtgärder vidtagits ännu. Rektorn följer inte heller upp tillgången på individanpassade hjälpmedel och digitala lärverktyg i tillräcklig omfattning och personalens kompetens att använda dem. Dessutom har rektorn identifierat att elevernas möjligheter att delta i sociala sammanhang utifrån sina individuella förutsättningar inte är tillräckliga. Trots detta har inte några insatser gjorts för att undanröja eventuella hinder. Rektorn har däremot beslutat om anpassningar av den fysiska lärmiljön för att tillgodose elevgruppens behov av mer anpassade lokaler för ökad trygghet och därigenom främja elevernas kunskapsutveckling. Rektorn får genom återkommande avstämningar med lärarna information om elevers förutsättningar och eventuella behov av att läsa flexibelt och skapar också förutsättningar för det. Då främst kurser från grundskolans kursplan, eftersom möjligheten till detta underlättas av att det finns både fysisk och organisatorisk närhet mellan skolformerna. Visserligen träffas lärare och resurspersonal och diskuterar elevers och elevgruppens behov och anpassningar men det sker främst spontant och vid behov. Planerad samverkan kring elevernas kunskapsutveckling och behov sker mer sällan. Elevhälsan har dock en tydlig del i arbetet tillsammans med personalen gällande elevers kunskapsutveckling och trygghet. Personalen är organiserad så att eleverna möter lärare och övrig personal med god kompetens. Men vissa elever undervisas av obehörig lärare i flera ämnen. Rektorn har därför beslutat att genomföra en omorganisation inför nästkommande läsår, så att alla elever får undervisning av behöriga lärare. Samtidigt arbetar rektorn för att säkerställa att personalen har den kompetens som krävs för sina uppdrag, genom fortbildning och stöd efter behov. Personalen får bland annat kompetensutveckling gällande deras förhållningsätt och syn på elevgruppen i syfte att öka elevernas kunskapsutveckling och självständighet. Dessutom träffas lärarna varje vecka för att utveckla undervisningen i matematik.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och organisera arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla eleverna.

Motivering till utvecklingsområdet är att rektorn inte i tillräcklig omfattning vidtar åtgärder och genomför insatser i syfte att göra skolenhetens lärmiljö tillgänglig för alla elever.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn systematiskt kartlägger den fysiska, pedagogiska och sociala lärmiljön för att upptäcka eventuella hinder för en tillgänglig lärmiljö. Rektorn behöver utifrån kartläggningen sedan vidta åtgärder och genomföra insatser för att skapa en lärmiljö som är tillgänglig för alla elever. Genom att utveckla verksamhetens tillgänglighet så att den pedagogiska, fysiska och sociala lärmiljön anpassas i relation till varje elevs lärande, skapar rektorn förutsättningar för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Pedagogiskt perspektiv innebär exempelvis pedagogiska strategier och stödstrukturer, lärverktyg och hjälpmedel. Den sociala lärmiljön innefattar att undanröja hinder gällande normer och attityder som elevgruppen möter och skapa förutsättningar att lära tillsammans utifrån elevernas enskilda behov och förutsättningar. Fysisk lärmiljö innebär förutom innemiljön, visuell och ljudmiljön även miljön utomhus. Skolenhetens organisation behöver gynna tillgängligheten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, resurspersonal, elevhälsan, elever och lektionsobservationer samt av inkommen dokumentation.

Struktur

Undervisningen är strukturerad, men syftet med undervisningen tydliggörs inte alltid och dessutom skiljer sig möjligheterna åt att få lära tillsammans för eleverna. Personalen arbetar medvetet med att skapa en välbekant

struktur för eleverna som främjar undervisningen med tydliga rutiner för uppstart och avslut av skoldagen, raster och förflyttningar mellan lokaler samt att aktiviteterna är i ett sammanhängande flöde under skoldagen. Däremot tydliggör lärarna sällan hur undervisningens olika delmoment främjar syftet. Lärarna synliggör sällan lektionens olika moment och arbetsuppgifter för eleverna och de tydliggör inte heller arbetsordningen i uppgifter på ett sätt som passar eleven. Det skiljer sig också åt mellan lärare om de konkretiserar målet med undervisningen och vad elevernas ska lära sig. Det saknas även sammanfattande avslut på lektionerna där lärarna repeterar vad som gjorts under lektionen, så att eleverna ges möjlighet att befästa sina kunskaper och förstå helheten. Vissa elever ges få möjligheter att lära tillsammans utifrån sina olika förutsättningar, medan andra elever ges goda möjligheter genom till exempel gemensamma diskussioner med stöd av bilder och att arbeta med konkreta uppgifter tillsammans.

Varierad och stimulerande undervisning

Det varierar om undervisningen är varierad och stimulerar elevernas lust att lära samt om undervisningen är anpassad på en lämplig nivå. Det skiljer sig åt mellan lärare om de planerar och genomför undervisningen så att eleverna möter olika typer av arbetsuppgifter och arbetssätt, som är anpassade efter deras förutsättningar och behov. De flesta lärare genomför undervisningen på ett balanserat sätt där eleverna får växla mellan att arbeta tillsammans och enskilt samtidigt som aktiviteterna varierar under lektionen. Bland annat får eleverna diskutera tillsammans, läsa, se på film och göra praktiska moment. De flesta lärarna anpassar också arbetsuppgifterna till elevernas kunskapsnivå och förutsättningar. Dock finns lärare som genomför undervisningen på ett sätt där eleverna främst får arbeta enskilt och med samma slags uppgifter som sällan är anpassade utifrån elevernas förutsättningar. De flesta av lärarna arbetar tydligt med att koppla undervisningen till elevernas intressen och upplevelser samt att undervisningen ska vara på en lagom nivå, för att stärka elevernas motivation att lära. Eleverna får oftast möjlighet att känna igen innehållet i undervisningen då flera av lärarna fortlöpande repeterar innehållet i undervisningen och arbetsmomentet på olika sätt. Det sker dock inte i all undervisning. Lärarna ger ett aktivt lärarstöd men använder sällan individanpassade hjälpmedel i undervisningen. Lärarna hjälper eleverna att komma i gång och vidare med uppgifter genom tydliga instruktioner, konkreta exempel och utmanande frågor. Lärarna använder individanpassade hjälpmedel utifrån elevernas olika behov och förutsättningar i begränsad omfattning. Visserligen använder flera lärare exempelvis bilder som stöd vid diskussioner och tidshjälpmedel, men det är oftast riktat till hela elevgruppen och det finns även lärare som inte

använder alternativ kompletterande kommunikation och visuellt stöd alls, trots att elever har behov av det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla undervisningen så att syftet med undervisning blir tydligt för alla elever.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte alltid tydliggör syftet med olika delmoment och aktiviteter i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna arbetar med att utveckla undervisningen så att det blir tydligt för alla elever hur de olika delmomenten och aktiviteterna främjar undervisningens syfte, och att dessa är kopplade till varandra i ett sammanhängande flöde. Även hur och i vilka lärsituationer som hjälpmedel används utifrån aktuell elevgrupp behöver beaktas i arbetet. För att lärarna ska kunna utveckla sin kompetens och trygghet med att använda olika hjälpmedel och förstå syftet med dem behöver rektorn se till att personalen får nödvändig kompetensutveckling. Rektorn behöver sedan följa upp hur arbetet tar sig uttryck i undervisningen och för eleverna. Som en del i arbetet kan kollegialt utbyte genomföras i form av att lärarna delger varandra, muntligt och genom att besöka varandras lektioner, hur de konkret arbetar med att tydliggöra syftet med undervisningen och anpassa undervisningen för eleverna. På så sätt kan goda exempel lyftas fram och utvecklas ytterligare utifrån elevers behov och förutsättningar i respektive grupp. I arbetet med att tydliggöra hur delmoment och aktiviteter främjar undervisningens syfte behöver lärarna fundera över vilka hjälpmedel som ska användas både på grupp och individnivå så att alla som arbetar med eleverna arbetar utifrån samma elevanpassade sätt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, resurspersonal, elever och elevhälsan samt av inkommen dokumentation.

Deltagande i samhällslivet

Det saknas ett planerat arbete på skolenheten, där studie- och yrkesvägledaren ingår, som ger eleverna konkreta erfarenheter av samhällslivet. Det saknas bland annat en plan som säkerställer att eleverna under hela sin utbildningstid får konkreta erfarenheter av arbets-, kultur- och föreningsliv. Eleverna får en viss inblick i samhällslivet och besöker återkommande samhällsfunktioner, som bibliotek och badhus, men elevernas inblick i närsamhällets förenings- och kulturliv är tydligt begränsad. Skolenhetens studie- och yrkesvägledare har inte något tydligt uppdrag gentemot eleverna och bistår i mycket begränsad omfattning med sin kompetens i arbetet med att ge alla elever möjlighet att delta i aktiviteter som ger dem erfarenheter av arbetslivet. Eleverna får endast möjlighet att genomföra PRAO på de gymnasieprogram de eventuellt ska söka till och besöker i övrigt få arbetsplatser. Personalen bedriver ett visst arbete som ger eleverna möjlighet till personlig utveckling. Lärarna ger eleverna exempelvis möjlighet att använda digitala verktyg i undervisningen via lärplattor för att till exempel läsa och skriva texter. Dessutom diskuterar lärarna källkritik i undervisningen och i något ämne exempelvis hur näthandel fungerar. Däremot är elevernas möjlighet att träna på till exempel digitala betalningstjänster och att skicka mejl begränsad. Eleverna ges tillfällen i undervisningen att diskutera jämställdhet, sexualitet och relationer och det finns en medvetenhet hos personalen kring attityder och föreställningar som omger elevgruppen, som till exempel förväntningar på elevernas förmågor.

Trygghet i sociala sammanhang

Skolans arbete med att skapa trygghet i sociala sammanhang för eleverna är begränsat. Personalen arbetar med att skapa en trygg undervisningsmiljö för eleverna, men eleverna ges inte tillräckliga möjligheter till social gemenskap i en trygg miljö utanför den egna undervisningsgruppen. På skolenheten finns dagliga rutiner som syftar till att skapa trygghet och personalen arbetar med att skapa goda relationer till eleverna och mellan eleverna genom fortlöpande samtal och ibland gemensamma aktiviteter. Dessutom startar varje skoldag med en gemensam samling som bidrar till tryggheten. Personalen kartlägger regelbundet elevernas trygghet på flera olika sätt och rektorn analyserar vilka behov som finns för att öka elevernas trygghet. Elevernas upplevelse av trygghet på skolenheten kartläggs främst genom en enkät och fortlöpande samtal med eleverna. Utifrån identifierade behov vidtar personalen åtgärder som exempelvis att en personal är med eleverna vid förflyttningar mellan olika lokaler. Det förebyggande arbetet för trygghet i sociala sammanhang utanför den egna undervisningsgruppen är dock begränsat på skolan. Även om eleverna i de två undervisningsgrupperna kan ses på raster eller i vissa praktiskestetiska ämnen saknas ett medvetet och trygghetsskapande arbete på skolenheten, där eleverna exempelvis gör återkommande aktiviteter tillsammans eller deltar i aktiviteter med elever i grundskolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledaren ta fram en tydlig planering för hur eleverna ska få praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Motivering till utvecklingsområde är att elevernas möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet begränsas av att det saknas ett planerat arbete som syftar till att utveckla elevernas kännedom om och erfarenhet av närsamhällets arbets-, kultur- och föreningsliv. Det finns inte heller en studie- och yrkesvägledare som bidrar med sin kompetens i arbetet och ger lärarna stöd.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn, lärarna och studie- och yrkesvägledare samarbetar för att ge alla elever möjlighet att delta aktivt i samhället. Studie- och yrkesvägledaren ska dela med sig av sin kunskap om arbetslivet, vilka utbildningar som finns och vilka kunskaper olika yrken kräver. På så sätt kan skolpersonalen förstå förändringarna i arbetslivet.

Eleverna ska under hela sin skoltid få vara med i aktiviteter som ger dem praktisk erfarenhet av arbetslivet. De ska också få information och konkreta erfarenhet av lokala föreningar och få uppleva kulturlivet i sin närmiljö. Skolans arbete ska stötta alla elever så att de kan delta i samhället både under och efter skoltiden. Målet är att eleverna ska känna sig inkluderade. Detta ska ge eleverna breda och varierade erfarenheter. Arbetet ska vara planerat och alla lärare ska arbeta för att varje elev får möjlighet till att aktivt delta i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, resurspersonal och elevhälsan samt av inkommen dokumentation.

Fortlöpande bedömning av elevernas kunskapsutveckling

Lärarna arbetar med att göra fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling som de återkopplar till eleverna, men det varierar mellan lärare i vilken omfattning de anpassar undervisningen utifrån bedömningarna. Majoriteten av lärarna använder olika metoder för att inhämta underlag för bedömning av elevernas kunskaper och ger eleverna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt och i olika situationer. Lärarna gör kontinuerliga bedömningar under lektioner och efterfrågar också regelbundet resurspersonalens iakttagelser av elevernas kunskapsutveckling, progression och behov. Det saknas en dokumentation av elevernas progression som kan användas i återkopplingen till eleverna. Skolenheten planerar att under vårterminen 2025 använda ett mer konkret material för dokumentation, i syfte att göra det enklare för eleverna att följa sin progression och på så sätt bli mer delaktiga i sitt lärande. Lärarna

återkopplar sina bedömningar och elevernas progression kontinuerligt till eleverna både muntligt och skriftligt, under lektionerna, utvecklingssamtal och inför betygssättning. Lärarna förmedlar konkret till eleverna vad de lärt sig och vad de behöver utveckla i förhållande till de mål och betygskriterier som finns. Utifrån sina bedömningar anpassar de flesta lärare sin undervisning så att den möter elevernas behov till exempel genom ytterligare repetition av moment eller genom att anpassa svårighetsgraden på uppgifter till olika elever. Dock används sällan fler pedagogiska stödstrukturer i undervisningen utifrån elevernas individuella behov.

Lärarnas samverkan i bedömningsarbetet

Det finns förutsättningar för samtliga lärare som undervisar elevgruppen att samverka kring bedömningsfrågor samt betygssättning, även om det kan ske mer ofta för lärare som undervisar i få ämnen på anpassad grundskola. Rektorn ger möjlighet för samverkan mellan samtliga lärare som undervisar eleverna i form av avsatt mötestid vid två tillfällen per läsår. Vid en av träffarna, som leds av förstelärare och specialpedagog, diskuterar lärarna styrdokument, värdeord, betygskriterier och elevernas prestationer i syfte att skapa samsyn och göra likvärdiga bedömningar. Dessutom har försteläraren som uppdrag att ge stöd och sambedöma med lärare som sätter betyg. Även om det finns tillfällen för samverkan för de lärare som endast undervisar i något ämne på anpassad grundskola, är möjligheterna begränsade till att mer löpande ta del av bedömningsdiskussioner med lärarna på anpassad grundskola. Det saknas också möjligheter för lärarna på anpassad grundskola att samverka kring bedömningsfrågor med andra lärare som undervisar i samma ämnen och årskurser på anpassad skola exempelvis på en annan skolenhet eller huvudman.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att alla lärare använder de fortlöpande bedömningarna av elevernas kunskaper som underlag för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att alla lärare inte använder de fortlöpande bedömningarna av elevernas kunskaper för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar arbetet med att anpassa undervisningen utifrån det

bedömningarna av elevernas kunskaper visar. Med ett relevant underlag kan beslut fattas om möjliga variationer i elevens utbildning, exempelvis om vissa ämnen ska läsas i stället för ämnesområde samt om elever kan vara i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. De behöver också dokumentera sina bedömningar på ett ändamålsenligt sätt så att de kan användas i återkoppling till eleverna.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9– 10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn och huvudman samt av inkommen dokumentation.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Huvudmannen behöver utveckla sitt arbete med att göra självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och om syftet med utbildningen uppnås. Huvudmannen gör en bedömning av kvaliteten i verksamheten utifrån underlag som trygghetsresultat, kunskapsresultat och frånvaro. Huvudmannen jämför sedan sin bedömning med rektorns beskrivning av verksamheten, men återkopplar sällan sin bedömning till rektorn eller ger tydliga utvecklingsområden till verksamheten kopplat till den egna analysen. Dessutom saknar huvudmannen rutiner för insamling av andra relevanta underlag för att kunna göra en bedömning om syftet med utbildningen uppfylls, det vill säga att utbildningen ska bidra till elevernas personliga utveckling och förbereda dem för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Huvudmannen förlitar sig främst på rektorns beskrivning och att rektorn informerar huvudmannen om de behov som kan finnas. Den anpassade grundskolans biträdande rektor deltar regelbundet i möten tillsammans med rektorer från grundskolan men frågor som specifikt rör den anpassade grundskolans verksamhet diskuteras sällan. Endast någon

enstaka kvalitetsdialog med fokus på anpassad skola har genomförts. Huvudmannen gör inga systematiska kartläggningar av den fysiska lärmiljön, utemiljön och analyserar inte om verksamhetens förutsättningar är ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov. Visserligen har huvudmannen uppfört tillfälliga lokaler för anpassad skola årskurs 7-9 för att öka elevernas trygghet, men har inte följt upp hur den fysiska lärmiljön i samtliga lokaler som det bedrivs undervisning för eleverna påverkar elevernas trygghet och kunskapsutveckling. Inte heller följer huvudmannen upp om verksamheten har de materiella förutsättningar, resurser och kompetens som motsvarar verksamhetens behov, exempelvis har relevant stöd från studie- och yrkesvägledare saknats för elevgruppen under en lång period. Huvudmannen har också konstaterat att skolans digitala lärplattform inte är tillräcklig för skolformen, men har ingen plan för att åtgärda det utan i stället delegerat ett sådant förbättringsarbete till rektorn och lärare. Huvudmannen har en resursfördelning som baseras på om elever läser ämnen eller ämnesområden, men följer inte upp att den motsvarar de faktiska behoven. Det finns möjlighet för enskilda lärare till nedsättning i tjänst för vidareutbildning, men det saknas en långsiktig strategi för att öka andelen lärare med legitimation och behörighet att undervisa i anpassade skolformer.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Huvudmannen ger ett visst stöd till rektorn att leda och utveckla verksamheten. Huvudmannen har skapat en ledningsorganisation, där förutom rektorn, finns en biträdande rektor med ansvar för anpassad skola. Dessutom finns det forum för rektorerna med ansvar för anpassad skola, samordnare hos huvudmannen och elevhälsochef där skolformsspecifika frågor lyfts. Dessutom ingår biträdande rektor i nätverk för anpassad skola i andra kommuner och skolledarna för anpassad skola hos huvudmannen har tillsammans fått kompetensutveckling gällande elevgruppen och dess lärande. Huvudmannens insatser för att möjliggöra samverkan mellan skolenheten och andra skolformer är begränsade och det saknas ett arbete med att gynna kontakter med omgivande samhälle. Skolenheten delar lokaler, skolledning och elevhälsa med grundskolan. Samverkan mellan skolformerna är dock inget som huvudmannen följer upp och har därmed ingen kännedom om en sådan samverkan faktiskt sker och som också kommer eleverna till godo. Huvudmannen gör mycket få insatser för att underlätta skolenhetens kontakter med det omgivande samhället. Huvudmannen följer inte upp och har liten kännedom om eleverna i anpassade grundskolan får möjlighet att delta i aktiviteter, som exempelvis besök av teatergrupper och besök på utställningar. Även om ytterligare studie- och yrkesvägledare har anställts, finns inget tydligt uppdrag mot den anpassade grundskolan när det gäller arbetet med att ge eleverna

konkreta erfarenheter av arbetslivet och platser för praktisk arbetslivsorientering.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt arbete med att följa upp och göra självständiga bedömningar av den anpassade skolans verksamhet, så att huvudmannen har ett tydligt underlag för beslut om vilka insatser huvudmannen behöver göra och vilket stöd som skolenheten och rektorn behöver.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen följer upp för få aspekter av verksamheten och inhämtar inte tillräckliga underlag för att kunna göra kvalitativa, självständiga bedömningar om verksamhetens kvalitet och om syftet utbildningen uppnås.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen utvecklar arbetet med att självständigt bedöma måluppfyllelse och kvalitet vid anpassad grundskola. Huvudmannen behöver se till att det finns ändamålsenliga sätt att samla in flera olika relevanta underlag för anpassad grundskola. Huvudmannen behöver skaffa sig ett underlag som möjliggör att de självständigt kan identifiera såväl styrkor som svagheter i verksamheten, och därigenom vidta de åtgärder som behövs för att höja verksamhetens kvalitet och säkerställa att syftet med utbildningen uppnås. Även om det inte finns något som hindrar att huvudmannens kvalitetsarbete bygger på skolenhetens kvalitetsarbete, är det väsentligt att huvudmannen gör egna bedömningar om verksamhetens måluppfyllelse och i relation till de förutsättningar som getts. Huvudmannen behöver arbeta långsiktigt och systematiskt för att de förutsättningar och den kompetens som behövs ska finnas på skolenheten. Genom att skaffa sig en bättre bild av den anpassade grundskolans måluppfyllelse och genom att förvissa sig om att utbildningen har de förutsättningar som behövs för att uppnå sina syften kan huvudmannen också ta ett tydligare ansvar för att eleverna är rustade att bli aktiva samhällsmedborgare.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare

Signerat av: Camilla Adler

X Matilda Hazard

Föredragande

Signerat av: Matilda Hazard

I handläggningen av ärendet har även utredare Karin Karlsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tre lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med resurspersonal.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19-20 februari och genomförde en digital intervju med huvudmannen 21 februari 2025. Besöket genomfördes av Matilda Hazard och Karin Karlsson. Skolenheten är en kommunal anpassad grundskola för årskurserna 7-9. Vid tidpunkten för granskningen gick 13 elever i årskurserna 8-9. Skolenheten leds av en rektor och biträdande rektor.